

Green Deal is *done deal*

Fieldmanagers en greenkeepers discussiëren over haalbaarheid Green Deal Sport

De kogel is door de kerk: ondanks een eerdere publicatie over vijf jaar uitstel komt er per 1 januari 2020 'gewoon' een harde nullijn voor de Green Deal Sport. Uitzonderingen zijn onder strenge voorwaarden nog twee jaar mogelijk. Op een forum van de vakbladen Fieldmanager en Greenkeeper gingen enkele hoofdrolspelers uit de branche over dit onderwerp in discussie.

Auteurs: Nino Stuivenberg en Hein van Iersel

De manier waarop de laatste maanden over de Green Deal Sport is gecommuniceerd, is op zijn zachtst gezegd opmerkelijk. Begin mei kwam de Golfalliantie met een verklaring over het doorrollen van de Green Deal Sport: de sector zou vijf jaar uitstel krijgen. Een maand later werd de alliantie doodleuk teruggefloten door zowel de staatssecretaris als de minister, die vasthielden aan de oorspronkelijke deadline van 1 januari 2020. Daar heeft de maatschappelijke onrust naar aanleiding van een publicatie in De Volkskrant ongetwijfeld aan bijgedragen. Hoe dan ook: uiteindelijk dus géén uitstel voor de sport- en golfsector.

Die kennis hadden de betrokkenen in dit artikel echter niet toen er begin mei in Zeist gediscussieerd werd over de Green Deal. De oorspronkelijke bedoeling was een algemene discussie over de haalbaarheid van de Green Deal Sport. Door de eenzijdige verklaring van de Golfalliantie werden tijdens de discussie vooral de verschillen in de sector – waarschijnlijk onbedoeld – uitvergroot. De uitersten in deze discussie zijn als volgt samen te vatten. Aan de ene kant staan de sportbonden, die vooral voor een rekkelijke interpretatie van de Green Deal Sport blijken te zijn. Aan de andere kant staan de brancheorganisaties als VHG, BSNC en Cumela, die de (commerciële) belangen van de aannemers vertegenwoordigen.

Deze laatste organisaties zijn in het algemeen voor een zo snel en zo compleet mogelijk verbod op het gebruik van gewasbescherming. In de visie van de VHG, BSNC en Cumela is dat de enige manier om innovatie op gang te brengen. Maar zoals een van de aanwezige greenkeepers opmerkte: het is ook een verdienmodel. Er valt meer te verdienen aan beheer zonder chemie dan aan chemisch beheer. Nico Willemsen van Cumela is het hier logischerwijs niet mee eens: 'Niet-chemisch beheer heeft wellicht in de eerste periode wat hogere kosten. Maar zou wellicht op termijn bij een goede aanpak tot lagere kosten kunnen leiden. De enige reden dat we dit willen

is het creëren van een gelijk speelveld. Zolang er nog geen generiek verbod geldt en het dus nog niet verboden is om vrij over alle chemische middelen te beschikken, kan een aannemer die nog niet zo ambitieus is de concurrentie aangaan met een ondernemer die wel bereid is te investeren in een duurzame oplossing.'

Pitches

Het discussieforum vond op 9 mei plaats bij Woudschoten in Zeist. Aansluitend was er een netwerklunch, beschikbaar gesteld door Melspring. Aan de hand van drie pitches en drie stellingen discussieerden zo'n dertig fieldmanagers, greenkeepers en vertegenwoordigers over het thema Green Deal Sport. De kersverse BSNC-voorzitter Edward van der Geest leidde de discussie in goede banen.

Steeds minder uitzonderingen

Het openingswoord tijdens het forum was voor Marcel van der Weijden, adviseur bij Rijkswaterstaat namens het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Hij zette de huidige status van de Green Deal uiteen. Het centrale thema in zijn praatje: de nieuwe Green Deal is geen een-op-een doorzetting van de bestaande Green Deal. De teugels zullen steeds strakker worden aangetrokken en gebruikers moeten gaan werken volgens een IPM-methode (IPM staat voor *integrated pest management*). Daarop

zal ook worden gecontroleerd. Er wordt op dit moment nog onderhandeld over de precieze uitzonderingen na 1 januari 2020. 'De staatssecretaris zal de Tweede Kamer nog voor de zomer informeren over de Green Deal', legde Van der Weijden uit. 'Dan worden ook de uitzonderingen bekend.'

Van der Weijden benadrukte het uitstelmoment niet expliciet kenbaar te willen maken. Hij kreeg daarin bijval van BSNC-directeur Ben Moonen. 'De boodschap moet zijn: er is géén uitstel. Vanaf 1 januari 2020 geldt een verbod, tenzij het niet anders kan. We moeten volgens IPM gaan werken, anders verliezen we de urgentie.' Ook Jeroen van de Ven (Ramm), Jan Vrij (AH Vrij) en Nico Willemsen (Cumela) wezen daarop. Sprekend was de reactie van Henk Sloopweg (AH Vrij): 'De overheid roept op tot duurzaamheid, maar tegelijkertijd selecteren lokale overheden op basis van de laagste prijs en dus voor de inzet van chemie. Echte innovaties komen pas nadat er een hard verbod is ingevoerd. Kijk maar naar onkruidbestrijding op verhardingen.'

Handhaving

De NVWA heeft toegezegd te gaan handhaven op chemievrij beheer, aldus Van der Weijden. 'Dat doen zij risico gestuurd. Bij de handhaving op verhardingen heeft dit gewerkt en deelde de NVWA bij 50 procent van de controles boetes uit.' Veel fieldmanagers en greenkeepers zeggen nooit controle te hebben gehad, maar die is wel nodig, stelt Nico Willemsen van Cumela Nederland. 'De NVWA moet een handhavende rol op zich nemen. Helaas is het zo dat mensen pas stoppen met spuiten als het stoplicht op rood staat. De bonden moeten daarom duidelijk communiceren. "Nee, geen chemie, tenzij ..." moet de boodschap zijn in plaats van "Ja, mits ..."'

Contrast tussen sport en golf

De tweede pitch was van John van Hoesen, oud-voorzitter van de NGA en tegenwoordig hoofdgreenkeeper op The Duke. Zijn boodschap was duidelijk: Van Hoesen is er nog steeds niet van overtuigd dat chemievrij beheer zal lukken. 'Schieten we niet te ver door?' vroeg hij het publiek. 'We willen de competitieve golfer een goed speelveld bieden en dat lukt niet zonder chemie. Ik ben bang dat veel golfbanen niet de mankracht en middelen hebben om chemievrij te werken. Begrijp mij goed: ik ben voor de Green Deal. Ik heb niet voor niets de oorspronkelijke Green Deal ondertekend.'

'We stoppen pas met spuiten als het stoplicht op rood staat'

Niet alle aanwezigen begrepen de houding van Van Hoesen, waarna twijfel ontstond over de Green Deal Sport: waarom is er geen aparte Green Deal voor golf en voetbal? Ewoud van de Wetering, directeur van Algavelan, drong daar herhaaldelijk op aan. Meer green deals betekent echter een te hoge administratieve last, stelt Van der Weijden. 'Er is al een woud aan green deals.'

De discussie maakte het verschil duidelijk tussen de voetbal- en de golfwereld. Golf werkt al jaren hard aan de Green Deal, terwijl in sport de afgelopen jaren eigenlijk niets is gedaan. Volgens Jan Vrij heeft dat te maken met het gebrek aan kennisdeling in de sportsector. Wanneer je als aannemer een kennisvoorsprong hebt, zorg je wel dat je die kennis binnenshuis houdt, omdat je daar bij een volgende aanbesteding last van kunt krijgen. Van Hoesen gelooft niet in het grote verschil tussen golf en sport: 'Ook in de golfsector is ruim meer dan de helft van de banen in onderhoud bij een aannemer.'

Hoe dan ook, de golfwereld loopt dus voorop als het om duurzaamheid gaat. Des te merkwaardiger is het dat juist de Golfalliantie op uitstel van de Green Deal heeft aangedrongen. Jan van Mondfrans begrijpt dat wel: 'De NGF heeft uitgelegd hoe je straatgras kunt terugdringen, maar dat kost meer jaren dan gedacht.' De partijen uit de sportbranche waren hier minder over te spreken. Met name de manier van communiceren door de NGF verdient volgens hen geen schoonheidsprijs.

Uitstel of afstel?

Blijft de vraag wat het uiteindelijke doel van de Green Deal Sport is: is dat de sector zo snel mogelijk naar een volledige nullijn dirigeren? Nico Willemsen van Cumela is daar duidelijk over: 'Wij streven niet naar de nullijn, maar

De forumdiscussie op 9 mei werd bijgewoond door de volgende personen:

Ewoud van de Wetering, Algavelan
John van Hoesen, The Duke
William Boogaarts, De Enk Groen & Golf
Bertus Carelse, Bas Sportvelden
Michel Wimmers, Bayer
Ernst Bos, PC Sportvelden
Edward van der Geest, BSNC
Ben Moonen, BSNC
Nick Verberk, Top Sport & Groen
Bertjan Emons, Van Wijlen
Jaap Verhagen, gemeente Zutphen
Gerhard Teunissen, Jean Heybroek
Henrie Bekkers, gemeente Den Bosch
Gerard Verweijen, Ataro
Dick Oosthoek, Groenkeur
Joris Slooten, HGM
Guido Hamelink, NL Adviseurs
Mark Timmerman, Prograss
Jan van Mondfrans, Amenity Solutions
Nico Willemsen, Cumela
Jan Vrij, AH Vrij
Hein van Iersel, NWST
Marcel van der Weijden, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Bart van Kollenburg, Vos Capelle
Jacco Meijerhof, Hofmeijer
Jeroen van de Ven, Ramm
Nino Stuivenberg, NWST
Henk Sloopweg, AH Vrij
Gerben Zijlstra, Cumela
Gerrit van Nieuwenhuizen, Ramm

naar een manier van werken waarbij we in zeer uitzonderlijke omstandigheden en onder zeer strikte voorwaarden misschien nog een paar middelen ter beschikking hebben.' Michel Wimmers van Bayer heeft daar natuurlijk ook een uitgesproken standpunt over. In zijn visie ontstaan alle problemen met gewasbescherming doordat greenkeepers en fieldmanagers middelen onoordeelkundig of niet volgens het etiket gebruiken. Dat is soms extreem. Volgens Wimmers zorgt een druppel van een middel in een vijver al voor een puntbelasting.

Communicatie belangrijk

De derde en laatste pitch nam Jan Vrij (AH Vrij) voor zijn rekening. Zijn stelling: chemievrij beheer is mogelijk, maar de bodem moet gezond zijn. Om dat te bereiken, moeten fieldmanagers vaker op hun velden zijn. Vrij is tegen uitstel van de Green Deal: 'Want we hebben ook tijd nodig om ons voor te bereiden op de

Wat vinden jullie?

We legden de drie stellingen van het forum ook voor aan de lezers van Fieldmanager en Greenkeeper. Zij gaven in een online enquête de volgende antwoorden.

Hebben we ons de afgelopen jaren voldoende voorbereid op de nullijn die er onherroepelijk aan komt, uiterlijk in 2025?

Ja: 51% Nee: 49%

Is het mogelijk om zonder inzet van chemie te beheren met behoud van kwaliteit en tegen acceptabele kosten?

Ja: 51% Nee: 49%

Hebben we inmiddels voldoende kennis en middelen om zonder chemie te kunnen beheren?

Ja: 44% Nee: 56%

Kaderrichtlijn Water die er in 2027 aan komt. Daarom ben ik voorstander van een zo snel en zwaar mogelijk verbod. Dat is nodig, want in de sportwereld is pas het laatste half jaar wat reuring en alleen in de Taskforce wordt over de Green Deal gesproken; verder nergens.'

Dick Oosthoek vult aan: 'In dit gesprek is veel tijd besteed aan chemie, terwijl de oplossing in een gezonde bodem en wortelgestel ligt. Ook in het droge 2018 wist een grasmat uit zichzelf te herstellen. Focus op kennis van de bodem is essentieel. Dit vraagt de nodige tijd om te realiseren en langere passende prestatiecontracten. De

Henk Slootweg aan het woord

aannemers willen hierin investeren, als ze ook de tijd krijgen om de vruchten te plukken.'

Voor clubs is momenteel onduidelijk wat wel en niet mag. Daar moet verandering in komen, volgens Henk Slootweg: 'De bonden hebben een voorlichtingstaak; zij moeten op de juiste manier communiceren met de leden.' Clubleden begrijpen namelijk niet altijd waarom een veld niet mooi groen is, merkt Jacco Meijerhof (Hofmeijer). 'Als we 2018 als referentie nemen: we hebben toen een jaar lang een slecht beeld gehad, maar het gras kwam gewoon terug. Dan is communicatie nodig.'

Laatste woord voor politiek

Als afsluiting riep Van der Geest nogmaals de drie pitchers naar voren. De boodschap was helder. Jaap Verhagen, fieldmanager bij de gemeente Zutphen: "Nee, tenzij" moet het uitgangspunt zijn bij de Green Deal; anders gaat het nooit lukken! De bonden moeten daarin het voortouw nemen en erover communiceren met

'Echte innovaties komen pas na een hard verbod'

de leden. Bovendien hebben clubs handvatten nodig om chemie te reduceren. IPM, specifiek voor golf en sport, is daarin het uitgangspunt.' Marcel van der Weijden (ministerie van I&W) sloot de forumdiscussie af met een nuance: 'De Tweede Kamer kan nog altijd ingrijpen rond de Green Deal. De Green Deal is een convenant, geen wetgeving. Met een motie kan er alsnog een hard verbod op chemie komen. Het laatste woord is aan de politiek.'

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/article/30159/green-deal-is-een-done-deal